Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΠΕΡ ΜΕΡΙΜΕ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ

25 Σεπτεμβρίου

Φιλτάτη μου,

Τὸ γράμμα σας μ' εὑρῆκε ἄρρωστον καὶ μελαγχολικόν. Ἡ πολλὲς ἀσχολίες δὲν μ' ἀφήνουν νὰ φροντίσω γιὰ τὴν ὑγεία μου, ἀλλὰ ἐλπίζω σὲ λίγες μέρες νὰ εὐκαιρήσω κάπως καὶ τότε θὰ περιποιηθῶ λίγο τὸν ἑαυτό μου.

Ἐπῆρα τὴν ἀπόφασί μου. Δὲν θὰ φύγω ἀπὸ τὸ Παρίσι τὸν Ὀκτώβριο, μὲ τὴν ἐλπίδα πώς θὰ ἔλθετε. Στὸ χέρι σας εἶνε νὰ μὲ ἰδῆτε ἢ νὰ μὴ μὲ ἰδῆτε. Αὐτὸ θὰ τὸ κανονίσετε μόνη σας καὶ θὰ σεβασθῶ πάντα τὴ θέλησί σας, χωρὶς νὰ σᾶς ζητήσω καμμία ἐξήγησι. Ἐν τούτοις θὰ ἤθελα πολὺ νὰ ἤξερα ἂν μ' ἑκατηγόρησε κανεὶς σ' ἐσᾶς. Γιατὶ ἀλλοιῶς δὲν μπορῶ νὰ ἐξηγήσω τὶς ἐπιφυλάξεις σας. Δὲν ἔχετε κανένα λόγο νὰ μὲ φοβᾶσθε, γιατὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μὴ σᾶς ἐρωτευθῶ. Ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια θὰ ἦταν ἴσως δυνατὸν αὐτό, μὰ τώρα εἶμαι πολὺ μεγάλος καὶ ἔχω πονέσει πολὺ στὴ ζωή μου. Δὲν θὰ μποροῦσα πιὰ νὰ ἐρωτευθῶ, ἀκόμη καὶ ἂν τὸ ἤθελα. Παρ' ὀλίγο νὰ ἐρωτευθῶ λίγο πρὶν φύγω γιὰ τὴν Ἱσπανία—ἦταν ἡ ὡρσιότερη ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου—μὰ τὸ πρόσωπο ποὺ ἐπροκάλεσε τὸ ταξεῖδί μου δὲν τὸ ἔμαθε ποτὲ αὐτό. Ἂν δὲν εἶχα φύγει τότε, θὰ εἶχα κάμει ἴσως καμμιὰ τρέλλα, θὰ εἶχα θυσιάσει μιὰ γυναῖκα ποὺ εἶχε ὅλα τὰ δικαιώματα σ' ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ ἔρωτος. Καὶ λέγω ὅτι θὰ τὴν εἶχα θυσιάσει, γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ τῆς προσφέρω ἐγὼ ἦταν μία μεγάλη τρυφερότης, δηλαδὴ αἴσθημα πολὺ κατώτερο ἀπὸ τὴ θυσία ποὺ θὰ εἶχε ἴσως κάμει ἐκείνη γιὰ μένα.

Θυμᾶστε πιστεύω τὶς ἰδέες μου περὶ ἠθικῆς : ***«Στὸν ἔρωτα συγχωροῦνται ὅλα φθάνει νὰ βεβαιωθοῦμε ὅτι πρόκειται περὶ ἔρωτος».*** Σᾶς βεβαιῶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀρχὴ εἶνε σοφή. Συμπέρασμα ὅλων αὐτῶν: Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ἂν σᾶς ἰδῶ. Θὰ βρῆτε σὲ μένα ἕναν ἀληθινὸ φίλο κι' ἐγὼ ἴσως βρῶ σ' ἐσᾶς αὐτὸ ποὺ ζητάω τόσον καιρό : Τὴ γυναῖκα ποὺ δὲν θὰ ἐρωτευθῶ, μὰ στὴν ὁποία θἄχω ἐμπιστοσύνη. Εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ κερδίσομε κι' οἱ δυὸ ἂν γνωρισθοῦμε, λίγο πιὸ καλά,καὶ ἐμβαθύνουμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον. Ἐντούτοις σᾶς ἀφήνω ἐλεύθερη νὰ κάμετε ὅ,τι σᾶς ὑπαγορεύση ἡ φρόνησίς σας.

Σπάζω τὸ κεφάλι μου νὰ μαντέψω ποιὰ εἶνε ἡ ἔκπληξις ποὺ μοῦ ἐπιφυλάσσετε, μὰ δὲν θὰ τὴν βρῶ ποτέ.

Φοβοῦμαι πὼς θὰ βρῆτε τὸ γράμμα μου πολὺ ἀσυνάρτητο, μὰ τί τὰ θέλετε, ὅταν γράφω σ' ἐσᾶς τὰ χάνω. Ὥσπου νὰ γράψω τὴ μία φράσι, θυμᾶμαι μιὰ ἄλλη ποὺ μὲ κάνει πάλι νὰ θυμηθῶ ἄλλη, κι' ἔτσι δὲν βρίσκω τέλος.

Ἀπόψε ὑποφέρω πολύ. Ἂν ἔχετε τὰ μέσα στὸν Θεό, παρακαλέσετέ τον νὰ μοῦ ξαναδώση τὴν ὑγεία μου ἢ νὰ μὲ βοηθήση νἄχω ὑπομονή, γιατὶ εἶμαι ὁ πιὸ ἀνυπόφορος ἄρρωστος καὶ κάνω τοὺς φίλους μου δυστυχισμένους.

Κάποτε, ὅταν βρίσκομαι ξαπλωμένος στὸν καναπέ, σκέπτομαι εὐχαρίστως τὴν τόσο μυστηριώδη γνωριμία μας καὶ νομίζω πὼς θἄμουνα πολὺ εὐτυχὴς ἂν σᾶς εἶχα κοντά μου καὶ μπορούσαμε νὰ μιλᾶμε. Θὰ εἴχαμε ἔτσι καὶ τὸ πλεονέκτημα ὅτι ὅσα θὰ λέγαμε θὰ ἐπετοῦσαν, ἐνῶ ὅσα γράφει κανεὶς μένουν καὶ μὲ τρομάζει ἡ ἰδέα πὼς μπορεῖ καὶ νὰ τυπωθοῦν μιὰ μέρα.

Σᾶς ἀφήνω. Θἄθελα νὰ εἶχα τὸ θάρρος νὰ σᾶς πῶ πολλά, μὰ πῶς νὰ σᾶς τὰ πῶ ἀφοῦ εἶσθε τόσο μακρυά ; Πότε ἐπὶ τέλους θὰ σᾶς ἰδῶ ; Σᾶς ἀφήνω καὶ πάλι. Ἂν σᾶς λέη ἡ καρδιά σας γράψατέ μου.

Υ. Γ. 26 Σεπτεμβρίου.—Εἶμαι ἀκόμη πιὸ λυπημένος κι' ἀπὸ χθές. Ὑποφέρω φρικτά. Ἂν δὲν ὑποφέρατε ποτὲ σας ἀπὸ γαστρικὰ δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε τὶ εἶνε αὐτὸς ὁ πόνος. Ἐπιδρᾶ σὲ ὅλο τὸ νευρικὸ σύστημα.

Πῶς θἄθελα νἄμουνα μαζύ σας τὴν ἐξοχή ! Εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ γινόμουνα ἀμέσως καλά.

Χαίρετε. Ἂν πεθάνω θὰ σᾶς μείνη ἡ λύπη ὅτι δὲν μ' ἐγνωρίσατε.

ΠΡΟΣΠΕΡ

Φιλτάτη μου,

30 Σεπτεμβρίου

Μερικὲς φορὲς εἶσθε ἀξιαγάπητη. Δὲν τὸ λέω αὐτὸ ὑπὸ τύπον κολακείας, μὰ θὰ ἤθελα νὰ ἐλάμβανα συχνὰ γράμματα σὰν τὸ χθεσινό σας. Δυστυχῶς δὲν εἶσθε πάντοτε τόσο καλὰ διατεθειμένη γιὰ μένα.

Ἄργησα νὰ σᾶς ἀπαντήσω. γιατὶ μόλις χθὲς τὸ βράδυ ἔλαβα τὸ γράμμα σας, ὅταν ἐγύρισα ἀπὸ μία μικρὴ ἐκδρομὴ ποὺ εἶχα κάμει.

Ἐπέρασα τέσσερες μέρες μόνος, ὁλομόναχος χωρὶς νὰ βλέπω ἄνθρωπο ζωντανὸ κι' ἐκεῖ στὴ μοναξιὰ ἔχαμα τοὺς πιὸ θλιβεροὺς συλλογισμούς. Ἂν εἶχα λάβη τὸ γράμμα σας ἡ σκέψεις μου θὰ ἦσαν ἐντελῶς διαφορετικὲς καὶ κάθε ἄλλο παρὰ ἀποκαρδιωτικές...

Ἐθαύμασα τὸ θάρρος σας ποὺ ἐπήγατε εἰς τοῦ Μ. Β... Δὲν σᾶς ἐνόμιζα ποτὲ ἱκανὴ νὰ τὸ κάνετε καί σᾶς ἀγαπῶ ἀκόμη πιὸ πολύ. Σ' αὐτὸ συντελοῦν βέβαια πολὺ τὰ θαυμάσια μαῦρα μάτια σας, μολονότι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μ' ἐπηρεάζουν πιὰ ἡ ἐξωτερικὲς ὀμορφιές. Τὶ τὰ θέλετε ὅμως ἡ ἀδυναμίες εἶνε ἀνθρώπινες καὶ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔμεινα ἀπαθὴς ὅταν ἄκουσα νὰ λέη γιὰ σᾶς ὁ πιὸ δύσκολος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου πὼς ἤσαστε τόσο ὄμορφη. Δὲν εἶμαι ἐρωτευμένος μαζύ σας, τὸ ξαναλέω, ὡστόσο ζηλεύω ὅλους αὐτοὺς ποὺ σᾶς βλέπουν καὶ σᾶς θαυμάζουν,χωρὶς νὰ εἶνε σὲ θέσι νὰ ἐκτιμήσουν τὰ τόσα ἄλλα πολύτιμα χαρίσματά σας. Ἔπειτα αὐτὸς ὁ γάμος, στὸν ὁποῖον εἶσθε ἀναγκασμένη νὰ παρευρεθῆτε μὲ κάνει νὰ με λαγχολῶ. Εἶνε τόσο θλιβερὸ πρᾶγμα ἕνας γάμος.

Ὁ Προσπὲρ Μεριμὲ

Οἱ Τοῦρκοι ποὺ παζαρεύουν τὴν γυναῖκα σὰν νἆταν θρεφτάρι σὰς βεβαιῶ ὅτι ἀξίζουν πιὸ πολὺ ἀπὸ μᾶς ποὺ κάνουμε τὰ ἴδια, μόνο πὼς δίνομε στὸ παζάρεμά μας μία ὑπόκριτικὴ μορφή... Ρωτιέμαι τὶ θὰ μποροῦσα νὰ πῶ στὴ γυναῖκα μου τὴν πρώτη ἡμέρα τῶν γάμων μας καὶ σᾶς βεβαιῶ πὼς δὲν βρίσκω τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ τῆς κάνω κανένα κομπλιμέντο γιὰ τὴ νυχτερινὴ σκούφια της!..

Ὁ ρόλος μιᾶς γυναίκας εἶνε πολὺ πιὸ εὔκολος σχετικῶς. Μεταβάλλεται σὲ Ἰφιγένεια καὶ κάνει πὼς δὲν βλέπει ὅλα τ' ἄλλα πράγματα ποὺ εἶνε γελοῖα.

Γράψτε μου ἂν ἦταν ὄμορφη ἡ τελετή. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῶν γενεθλίων μου πάω ὅλο καὶ χειρότερα. Θὰ ἀργοπορήσω τὸ ταξεῖδι μου στὴν Ἀγγλία. Δὲν πιστεύω συνεπῶς νὰ συναντηθοῦμε στὸ Λονδῖνο, μὰ ἐλπίζω νὰ σᾶς συναντήσω στὸ Παρίσι ἂν μ' εὐνοήση ἡ τύχη...

Διατείνεσθε ὅτι μὲ φοβᾶστε, ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ πὼς δὲν καταλαβαίνω γιὰ ποιὸ λόγο, ἀφοῦ ξεύρετε πὼς εἶμαι ἄσχημος, δυσάρεστος καὶ ἰδιότροπος. Εἶναι δυνατὸν νὰ μ' ἐρωτευθῆ καμμία γυναῖκα; Ἄλλως τε ἐφέτος ἔχω πλέον μεγαλείτερες πιθανότητες πὼς θὰ πεθάνω. Μήν ἀνησυχῆτε ὡστόσο γιὰ τὰ γράμματά σας. Ὅ,τι βρεθῆ χειρόγραφο μέσα στὴν κἀμαρά μου θὰ καῆ μετὰ τὸ θάνατό μου. Ἡ ἐντολή μου εἶνε ρητή :

Ἀντίο, χαρὰ τῶν ματιῶν μου! Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μὴ σᾶς ἐρωτευθῶ ποτέ. Μόνο θέλω νὰ βρῶ σ' ἐσᾶς ἕναν θηλυκὸν φίλον καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσω μὲ ἀγάπη πλατωνική.

Προσπαθῆστε νὰ ἰδοθοῦμε στὸ Παρίσι. Λυπηθῆτε με γιατὶ εἶμαι ἀξιολύπητος γιὰ χίλιους δυὸ λόγους.

ΠΡΟΣΠΕΡ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΟ ΡΟΔΟ... ΚΑΙ ΤΑ ΑΓΚΑΘΙΑ ΤΟΥ

Ὁ μεγάλος Ἄγγλος ποιητὴς Μίλτων ὅταν εἶχε χάσει πειὰ ἐντελῶς τὴν ὅρασί του, παντρεύτηκε γιὰ τρίτη φορά.

Μιὰ ἡμέρα, λοιπόν, ὁ Λόρδος Βούγκιγχαμ, ποὺ συνεδέετο μαζύ του μὲ στενὴ φιλία, χαριεντιζόμενος, τοῦ εἶπε :

— Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὸ γάμο σας. Ἡ νέα σας σύζυγος εἶνε ἀληθινὸ τριαντάφυλλο!...

— Ἔχετε δίκηο, ἐξοχώτατε, τοῦ ἀπάντησε ὁ Μίλτων. Ἐγώ, δυστυχῶς, δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω αὐτὸ ἀπὸ τὰ χρώματα. Τὸ νοιώθω ὅμως κάθε ἡμέρα ἀπὸ... τ' ἀγκάθια του!...